קרח ב

א. ממש"נ גבי חיוב הפרשת תרומה[1] „כן תרימו גם אתם תרומת ה'" למדו חז"ל[2] „גם אתם, מה אתם בני ברית אף שלוחכם (ד„גם אתם (בא) לרבות את ה־שליח"[3]) בני ברית", שאין שליחות ל־נכרי.

ומצינו בגמ'[4] שקו"ט בגדרי דין זה: רב אשי אמר כי אמרינן אין שליחות ל־נכרי הני מילי בתרומה אבל בכל התורה כולה יש שליחות לנכרי (ומסיק בגמ') והא דרב אשי ברותא[5] היא מאי שנא תרומה דלא, דכתיב אתם גם אתם מה אתם בני ברית אף שלוחכם נמי בני ברית, שליחות דכל התורה כולה נמי (שיהא שלוחו כמותו. רש"י[6]) מתרומה גמרינן לה (בקידושין. רש"י[6]).

בפשטות משמע[7], דטעמו של ר"א דדין „אין שליחות לנכרי" הוא רק ב־תרומה ולא בכל התורה כולה הוא מפני שס"ל שלא גמרינן שליחות כל התורה כולה מתרומה[8].

אבל לכאורה דוחק לומר שהפלוגתא כאן היא אם גמרינן שליחות כל התורה כולה מתרומה[9]. ויותר מסתבר לומר, ש־החילוק בין ר"א ומסקנת הגמ' הוא ב־סברא:

רב אשי ס"ל דדין זה „מה אתם בני ברית כו'" הוא גזירת הכתוב, כי מצד הסברא היינו אומרים שגם נכרי יכול להיות שליח לישראל, ולכן אין לך בו אלא חידושו, ורק בתרומה אמרינן הכי ולא בכל התורה כולה.

משא"כ למסקנת הגמ', ה"ז דבר שב־סברא, שהשליח צ"ל דומה למשלח — „מה אתם כו' אף שלוחכם כו'", והיינו דמ"ש גבי תרומה „גם אתם" הוא רק גילוי מילתא, שגדר השליחות מחייב ש־השליח יהי' דומה להמשלח — ולכן אין דין שליחות לנכרי (גם) בכל התורה כולה.

ב. ונראה דפליגי בעצם גדר השלי־חות — ובהקדם החקירה הידועה[10] בענין

---

1) פרשתנו יח, כח.

2) קידושין מא, ב. וש"נ. רמב"ם הל' אישות פ"ג ה"ז (וראה לח"מ שם). הל' תרומות רפ"ד. הל' שלוחין ושותפין רפ"ב.

3) קידושין שם ריש ע"ב (וראה רש"י שם ד"ה גם וד"ה לכדר' ינאי). וראה רמב"ם הל' אישות והל' תרומות שם. וש"נ.

4) ב"מ עא, ב.

5) או „בדותא" (ראה על הגליון בב"מ שם. יד מלאכי כללי הב' אות קיג).

6) ראה תורת חיים לב"מ שם ד„זה תימה דבריש פ"ב דקידושין איתא בהדיא דאדרבא הא דשליחות מהניא בתרומה גמרינן לה משאר מילי". ובכוס ישועות (ב"מ שם) מפרש דברי הגמ' „דילפינן כל התורה כולה מתרומה (רק) לענין זה דאין שליחות לנכרי . . וגם ברש"י אפשר לדחוק ולפרש כזה".

אבל ראה טורי אבן לחגיגה י', ב (ד"ה מה התם). ועוד. ואכ"מ.

7) וכ"כ בכוס ישועות שם.

8) כהסוגיא בקידושין שם (כנ"ל הערה 6).

9) ובכוס ישועות שם מפרש, שמסקנת הגמ' היא שלמדין הדין דאין שליחות לנכרי (בכל התורה) מתרומה. וראה לעיל הערה 6.

10) ראה לקח טוב להר"י ענגל כלל א בארוכה (והביא ראיות לכל הצדדים). ולהעיר מל' אדה"ז (קו"א לשו"ע או"ח סרס"ג סכ"ה): כעושה בעצמו ממש כו' ה"ז כאילו אוחז ידו של חבירו כו' שנעשית כידו אריכתא.

השליחות, דשלוחו של אדם כמותו, שיש לבארו בכמה אופנים:

א) „כמותו" ממש[11] — בנוגע לעושה המעשה, שגוף השליח הוא כגוף המשלח (ובדרך ממילא מתייחסת עשיית השליח למשלח).

ב) „כמותו" — (רק) בשייכות לכח ה־עשי' דהשליח או להמעשה, דעשיית ה־שליח היא כמו עשיית המשלח.

ג) „כמותו" — רק בנוגע לתוצאות ה־מעשה. בלשון אחר: להחפצא בו נעשה העשי' — שגם עשייתו של השליח אינה דהמשלח, אלא שעשיית השליח בהחפצא ה"ז (פועלת אותו הדבר שפועלת) עשיית המשלח.

ועפ"ז יש לומר, דדעת רב אשי היא כאופן הג' הנ"ל, שגם מעשה השליחות אינו מתייחס להמשלח אלא להשליח, ו־מכיון שאין השליח עומד במקום המשלח (אפילו לא שמעשהו יחשב כמעשה ה־משלח), לכן, אם הוא רק בן אדם השייך לעשי' זו יכול להיות שליח, של זה ה־מבקשו ומקשרו עם פעולה זו, וע"ד ש־מקשרו בחבל ואינו מתנגד לזה.

ולכן ס"ל שבכל התורה כולה יש שליחות לנכרי, דאם השליחות היא ב־ענין כזה שגם הנכרי שייך לעשייתו[12], הרי הוא יכול להיות שליח לישראל.

אמנם מסקנת הגמ' היא, ד„הא דר"א ברותא היא", ששיטה זו מופרכת, והכרח שהשליח יהי' דומה להמשלח („מה אתם כו' אף שלוחכם כו'"). היינו, שגם את"ל שענין שליחות הוא כאופן הג' הנ"ל, שה־עשי' היא מעשה השליח — מ"מ, ענין ה־שליחות לא יתכן אלא במי שהוא „כמותו דהמשלח"[13], וזהו ע"פ כל האופנים ש־מבארים ענין השליחות.

הסברת הענין:

בשליחות יש שני ענינים: (א) קיום השליחות בפועל. (ב) חלות שם שליח.

כל שלשת האופנים הנ"ל בגדר ה־שליחות הם רק בנוגע לקיום השליחות בפועל: כאשר דנים איך מועיל מעשה איש זה (השליח) עבור איש אחר (ה־משלח) — אז יתכן לומר הטעם בזה בג' אופנים, אם משום שחדשה תורה בשלי־חות שמעשה השליח מועיל כמעשה ה־משלח, או מטעם שעשייתו זו נחשבת כעשיית המשלח, או יתירה מזו, שגוף השליח נחשב כגוף המשלח ובמילא מעשהו כמעשה המשלח.

אבל קודם לכן צ"ל חלות של שלי־חות על השליח, היינו המינוי הפועל חלות שם שליח[14]. וכדי שיחול עליו שם שליח, צ"ל קשר בין השליח והמשלח, כי אא"פ להיות שלוחו של המשלח (באיזה אופן שהוא) מבלי שיהי' „כמותו דה־משלח", ש„צריך להיות השליח מתייחס בערך מה"[15] להמשלח.

ולכן אין שליחות לנכרי בכל התורה

---

11) ראה שו"ת הריב"ש סי' רכח. וראה הערה 13.

12) שהרי צ"ל ב„תורת" אותו דבר כדי להיות שליח בדבר (קידושין שם. גיטין כג, א וברש"י שם. ועוד).

13) ל' אדה"ז בלקו"ת ויקרא (א, ג) — היינו שהפירוש ב„שלוחו של אדם כמותו" הוא לא רק בנוגע לדין השליחות, אלא גם בנוגע למהות ה־שליח, שצ"ל „כמותו דהמשלח", כדלקמן. וראה לקמן סעיף ד.

14) להעיר מצפע"נ (להל' אישות פ"ג הט"ו. השמטות להל' מת"ע — ג, א) אם השליח יש עליו שם שליח תיכף או לאחר שהתחיל לעשות הדבר. ע"ש.

15) ל' אדה"ז בלקו"ת שם.

כולה, כי אינו יכול להיות „כמותו דה־משלח״[16] (הישראל).

ג. ע״פ ההסבר הנ״ל בדברי רב אשי, יש לבאר עוד מאמר של ר״א בענין השליחות, שמצינו ג״כ שנפרך להלכה — בדין שליח עושה שליח, שיכול לעשות כמה שלוחין[17] („אפילו מאה״[18]), דס״ל לרב אשי[17] ש„אם מת (שליח) ראשון בטלו כולן, אמר מר בר רב אשי הא דאבא דקטנותא היא (בקטנותו אמר אבי שמועה זו שיש להשיב עלי׳[19]) אילו מת בעל מידי משאה אית בהו כולהו מכח מאן קאתו מכח דבעל קאתו איתי׳ לבעל איתנהו לכולהו ליתי׳ לבעל ליתנהו ל־כולהו״.

והנה באחרונים[20] כתבו שפלוגתת ר״א ומר בר״א (אם קאתו מכח שליח ראשון או מכח הבעל) היא, דמר בר״א ס״ל דהשליח הוא כהמשלח עצמו או עכ״פ שמעשהו מתייחס להמשלח, ונמצא שהשליח הראשון (וכמוהו כל השלוחים אחריו) קאתי מכח הבעל המשלח שהרי הוא עומד במקומו; משא״כ ר״א ס״ל שה־שליח אינו כהמשלח עצמו, וגם מעשהו אינו מתייחס למשלח ורק מועיל עבור המשלח, וא״כ השליח השני לא נעשה שליח מכח המשלח אלא מכח שליח הראשון.

אבל צ״ע בזה, שהרי מלשון מר בר״א „הא דאבא דקטנותא היא״ מובן, שסברת ר״א מופרכת להלכה (וכן נפסק ל־הלכה[21] כמר בר״א). והרי הביאו האחרו־נים[22] כמה ראיות (גם) כצד זה בשליחות שהמעשה לא נחשב אלא כעשיית ה־שליח.

ולכן נראה לומר, דגם כאן שיטת ר״א היא לא רק מטעם שמעשה השליח לא נחשב כעשיית המשלח (ורק שעשייתו מועלת עבור המשלח), אלא משום דס״ל יתירה מזו, שמכיון שכל ענין השליחות הוא רק בשייכות לתוצאות המעשה בה־חפצא (כנ״ל), א״צ להיות שום ערך בין השליח והמשלח. כלומר: לאחרי שה־משלח עשאו שליח שוב לא אתי השליח מכח המשלח אלא „כח״ השליחות נמצא אצלו, וכאילו הוא הבעלים על דבר זה. ומטעם זה ס״ל ש„אם מת (שליח) ראשון בטלו כולן״, כי השלוחים לא אתו מכח המשלח אלא מכח השליח הראשון[23].

וזהו מה שאמר מר בר״א דסברא זו מופרכת לגמרי — הא דאבא דקטנותא היא — כי „כולהו מכח מאן קאתו מכח דבעל קאתו״, כלומר: גדר שליחות הוא מה ש„אתי מכח״ המשלח (דעצם תואר שליח פירושו — שהוא כחו של המשלח), שלוחו של אדם כמותו, ולכן אא״פ לייחס את ענין השליחות למי שהוא (שליח ראשון וכו׳) מבלי שבא ונמשך מ־

16) בשו״ת משאת בנימין סצ״ו (הובא בש״ך חו״מ סרמ״ג סק״ה) ועוד, שלכן גוי נעשה שליח לגוי מכיון שהם דומים. — הדיעות בזה ראה שד״ח כללים מערכת א ס״מ. אנציקלופדי׳ תלמודית ערך גוי (ע׳ שלו). וש״נ.

17) גיטין כט, ב.

18) ל׳ הרמב״ם הל׳ גירושין פ״ז ה״ד. שם הכ״ב. וראה רש״י גיטין שם: וכן לעולם.

19) רש״י.

20) לקח טוב שם (אות ד).

21) רמב״ם הל׳ גירושין פ״ז ה״ד. טושו״ע אה״ע סקמ״א סמ״א.

22) ראה לקח טוב כלל הנ״ל. ועוד.

23) ומה שכל השלוחים שלאחריו תלויים בשליח ראשון (שאם מת שליח ראשון בטלו כולן) — ולא אמרינן דכשם ששליח ראשון לא אתי אלא מכח הבעל, כך שלוחים האחרונים לא אתו אלא מכח שליח שלפני כאו״א — י״ל, כי ענין השליחות נתחדש ע״י שליח הראשון ודי בזה. וראה לקח טוב שם.

הבעל — המשלח. ואף אח"ל שמעשה השליחות (ואפילו הפעולה דמינוי השלי־חות) נחשב כאילו עשאו השליח (כאופן הג' הנ"ל) — מ"מ אין הוא הבעלים כלל על הענין ד„כולהו . . (רק) מכח דבעל קאתו"[24], וכנ"ל בארוכה.

ד. ע"פ הנ"ל יומתק זה שהלימוד למעט נכרים מדין שליחות — „מה אתם בני ברית כו'" — נאמר גבי תרומה, ולא גבי גירושין וכיו"ב [שגם בהם נאמר דין שליחות[25]]:

יש חילוק עיקרי בין ענין השליחות בהפרשת תרומה והשליחות בשאר ענינים — גירושין וכו':

בהפרשת תרומה העיקר הוא הנפעל, זה שהתרומה נפרשת מהתבואה, ולכן הסברא נותנת שענין השליחות בתרומה אצ"ל באופן ש(יהי' נחשב כאילו) המשלח (בעל התבואה) עשה פעולת ה־הפרשה, אלא דמכיון שהוא הבעלים של התבואה ע"כ צ"ל ההפרשה מדעתו — ואע"פ שהיא פעולת השליח[26].

משא"כ גבי גירושין הרי פשוט שה־מגרש צ"ל הבעל דוקא, כי גירושין הוא (לא רק הפעולה של כתיבת ונתינת הגט, אלא בעיקר) שהבעל מגרש את אשתו, ומובן ששליחות בגט פירושה שע"י עשיית השליח נחשב שהבעל גירש את אשתו.

ולפ"ז, אי כתב רחמנא דינא ד„מה אתם בני ברית כו'" גבי גירושין וכיו"ב הי' קס"ד לומר שהוא רק בדברים הדור־שים פעולת הבעלים ובמילא צריך ה־שליח להיות דומה להמשלח (הבעלים) שאז ראוי הוא לעמוד במקום הבעלים:

ולכן נאמר דין זה דוקא גבי תרומה, ללמדנו, שכל ענין של שליחות (באיזה ענין שהוא) — גם בתרומה שבה אנו דנים רק על העשי' והפעולה שתועיל עבור הישראל — לא יתכן חלות שם שליח אם אין השליח דומה למשלח („מה אתם כו' אף שלוחכם כו'"), כי עיקר ענין ה־שליחות הוא זה שהשליח הוא „כמותו דהמשלח".

ה. ויש להביא ראי' לענין זה מדברי רבינו הזקן, שבנוגע לענין השליחות כותב[27] „דשלוחו של אדם כמותו, ולכן אין שליחות לחרש שוטה וקטן שאינן כמותו דהמשלח".

ולכאורה צ"ע, שהרי מפורש בגמ'[28]

---

24) ועפ"ז מובנת אריכות ל' מר בר"א „אילו מת נעל מידי משכא כו' כולהו מכח מאן כו' איתי' לבעל כו'" [ועוד — לכאורה הו"ל להדגיש ולהסביר איך לא בטלו כולן במיתת שליח הראשון שב־אמצעותו נעשו הם שלוחים] — אלא שמר בר"א בא להדגיש, שכל „כח" השליחות אינו אלא דהמשלח („מכח דבעל קאתו") ואין להשליח שייכות ל„כח" השליחות.

[וכבר הקשו באחרונים מכאן על מ"ש בקצוה"ח (סרפ"ח סק"ב) שלדעת הרמב"ם (הל' גירושין פ"ב הט"ו) גם אם מת המשלח לא בטלה השליחות. ואכ"מ].

25) ראה קידושין מ, א (ואילך). וראה לעיל הערה 6.

בפשטות י"ל שאא"פ לכתוב דין זה בגירושין מפני שעכו"ם אינן בתורת גירושין וקידושין (ראה הנסמן בהערה 12). אבל ראה תוס' גיטין (שם ע"ב ד"ה מה אתם) דגם לר"ש דס"ל שעכו"ם שתרם אין תרומתו תרומה ילפינן מתרומה לכל התורה כולה דאין שליחות לנכרי (ע"ש) — וא"כ ה"ה דאפשר לכתוב דין זה בגירושין.

26) ולהעיר מדעת הרמב"ן (גיטין סו, ב — הובא בר"ן שם (והקשה עליו). וראה ר"ן נדרים לו, ב ד"ה הכא נמי) ד„גבי תרומה אפילו גלוי מילתא נמי מהני" (וא"צ שליחות גמורה). ע"ש. ואכ"מ.

27) לקו"ת ויקרא א, ג.

28) גיטין כג, א. וראה רש"י שם (וכ"ה ברש"י

שהטעם שאינן בני שליחות הוא משום „דלאו בני דיעה נינהו"[29]?

ואף שי"ל שזהו פירוש דברי הגמ', ד־מכיון שאינן בני דיעה נמצא שאינן „כמותו דהמשלח"[30] — מ"מ צריך ביאור מהו ההכרח לפירוש זה?

וע"פ הנ"ל י"ל:

ידוע הכלל[31] דקטן אין לו כוונה, אבל יש לו מעשה. ועפ"ז, את"ל שענין השליחות אינו זה שהשליח עומד במקום המשלח, אלא רק שעשייתו מועלת עבור המשלח, א"כ בדברים שאינם צריכים כוונה אלא עשי' בלבד, אין טעם לכאורה שלא יהי' דין שליחות לקטן[32]?

וזהו שדייק רבינו הזקן לומר דמה שחש"י אינן בני שליחות הוא מפני שאינן „כמותו דהמשלח" — שלכן הם מופקעים בעצם מגדר השליחות. כלומר: אף שבנוגע למעשה השליחות הי' מקום לומר שישנם בשליחות, שעשייתם תועיל עבור המשלח, מ"מ, אין הם בתורת שליחות, כי אא"פ שיחול עליהם שם שליח, מאחר שאינם „כמותו דהמשלח".

ו. דין שליחות בפשטות, בין אדם לחבירו, נמשך ומשתלשל מענין השליחות בין אדם למקום, בין ישראל לאביהם שבשמים:

כאו"א מבנ"י ה"ה שלוחו של הקב"ה, שלוחו של אדם — העליון — כמותו[33], לשהשלים כוונת הבריאה על ידי העבודה בקיום התומ"צ.

וכמו שיש ג' אופנים בדין שליחות הנ"ל, כן הוא גם בעבודת האדם, שישנם ג' דרגות באופן מסירת וביטול השליח (האדם) אל המשלח (הקב"ה):

יש דרגא בעבודת השם, שהאדם העובד — בהרגשתו ה"ה מציאות בפני עצמו בכל ענייניו, אלא שהוא כופה עצמו לקיים רצונו ית' — בעשיותיו הוא ממלא שליחותו של הקב"ה;

ויש מי שפועל בעצמו ביטול פנימי, עד שעשיותיו מתייחסות להמשלח, כלומר, מעשיו ועניניו (בענין השליחות) ה"ה מסורים ונתונים להשם עד שפעולותיו אלו אינן מציאות בפ"ע ואינן אלא כח המשלח;

ולמעלה מזה הוא מי שהוא בטל לגמרי להקב"ה, עד שכל מציאותו (ובדרך ממילא כל עשיותיו) אינה אלא מציאות המשלח.

אמנם כל דרגות אלו הן רק בשייכות לקיום השליחות, אבל זה שכ"א מישראל יש ביכלתו לקיים שליחות זו (באיזה אופן שהוא), הוא מפני שחל עליו שם „שליח"; וחלות שם זה יכולה להיות רק על בני ישראל (ולא באוה"ע להבדיל) כי רק בבנ"י יתכן לומר שהם „כמותו דהמשלח ממש"[34]: והיינו לפי שנשמות ישראל הם „חלק ה' עמו"[35], חלק אלקה

קידושין מב, א ד"ה והא. ועוד) ד„גבי שליחות איש בעינן".

29) להעיר מחי' רעק"א לגיטין כג, א (וכן לכתובות יא, א) ד„היכא דא"צ דעתו שיעשה שליח גם לקטן יש שליחות (שיכול לעשות שליח) וזהו דאמרינן כיון דלאו בני דיעה נינהו".

30) ראה תוס' רי"ד ומאירי (למשנה) גיטין שם. תוד"ה שאני גיטין סד, ב. ראב"ד הל' גירושין פ"ו ה"ט. ולהעיר מנתיבות המשפט סקפ"ב סק"א.

31) חולין יב, ב ואילך.

32) להעיר ממעילה כא, א. נתה"מ שבהערה 30. ואכ"מ.

33) ראה לקו"ת שם.

34) ל' אדה"ז בלקו"ת שם (בנוגע לשלוחו של אדם התחתון. אבל מהמשך הענין שם מובן דכ"ה גם בשליחות דנש"י מ„קדש העליון").

35) האזינו לב, ט. וראה אגה"ת פ"ד (צג, סע"ב).

ממעל ממש[36], ולכן רק להם יש יחס „בערך מה" לגבי הקב"ה, המשלח, ועד שהם „כמותו דהמשלח ממש".

[וזה מרומז גם במרז"ל „מה אתם בני ברית כו'"[37] — שכל בנ"י הם „בני ברית" עם הקב"ה, שזהו עצם מציאותו של איש ישראל (השווה בכאו"א בישראל) שהוא נכלל ב„בני ברית", דהיינו הקשר וה־ברית בין ישראל ואביהם שבשמים].

ומכל זה למדנו הוראה בפועל בעבו־דת השם:

גם מי שעבודתו עדיין בדרגא ה־פחותה ביותר, שהוא מציאות בפ"ע ורק שעשייתו היא עבור השם, מ"מ, מכיון שעצם מציאותו היא „כמותו דהמשלח ממש", יש ביכלתו — ולכן צריך הוא — להכניס גם בעבודתו זו חיות מעצם נפשו.

ז. והנה אע"פ שדברי רב אשי (דיש שליחות לנכרי, וכמשנת"ל „כמותו דה־משלח") נדחו להלכה עד שאמרו „ברותא היא" — מ"מ, מזה גופא שגם דבריו הוכנסו בתורת אמת, עכצ"ל שיש גם להם מקום[38].

וי"ל הביאור בזה — בעבודת האדם:

בעבודת האדם לקונו ישנו עילוי כש־השליח הוא מציאות בפ"ע (נפרד מה־משלח)[39] — כי אז יש בעבודתו בגלוי ה־מעלה ד„קב שלו", ואמרז"ל[40] שע"פ טבע בריאתו „אדם רוצה בקב שלו מתשעה קבים של חבירו", וכמו שרואים במוחש, דכאשר הרגשת האדם ביחס לדבר מ־סויים היא שזהו ענין הנוגע לו ה"ז מעורר אצלו יגיעה גדולה יותר, וכן יש לו בזה יותר תענוגי[41] וכו'.

וכן בעבודה רוחנית, דכאשר עבודתו היא באופן שאינו מרגיש את מציאותו וחושב רק אודות המשלח [או אפילו בדרגא הפחותה בשליחות, שנחשב ל־עשיית השליח אלא שעשייתו היא בשביל המשלח], ה"ז יכול לגרום לחלי־שות בענין היגיעה.

ולדוגמא: כאשר התייגע בכל כחו, ומ"מ הענין לא נשלם עדיין, שאז אפשר שיעלה במחשבתו, דמכיון שהוא עשה את כל אשר ביכלתו, והענין ה"ה של ה„משלח" (הקב"ה), הרי הוא את שלו עשה, והשאר — ישלים המשלח.

ולכן יש מעלה בהרגשה שישנה מצי־אות השליח, אשר דבר השליחות נמסר לו וזהו ענין שלו, ובמילא הדבר נוגע לו במיוחד.

[וכידוע המשל בזה — מהחילוק שבין מסירותו של פקיד או שכיר העושה ענין באמונה, למסירותו של בעל הבית באותו ענין: הפקיד, מכיון שעושה מלאכתו ב־אמונה עובד ככל יכולתו בכחות ה־גלוים, ואח"כ הולך לעסקיו במנוחה, מ־כיון שבאמת עשה כל המוטל עליו; משא"כ הבעה"ב — שאינו יכול לישון במנוחה, אף אם עשה ככל יכולתו,

---

36) תניא רפ"ב.

37) להעיר מגיטין כג, ב: מאי טעמא לאו . . מה אתם ישראל . . לא מה אתם בני ברית.

38) וראה לקוטי לוי"צ אגרות (ע' רסו): וכן ההלכה שעלי' אמרו אח"כ שבדותא (ברותא) היא . . כולם ממש אמר ה' ובאותו הלשון ממש . . וה' עצמו אומר ההלכה והוא עצמו אמר שבדותא היא.

39) להעיר מהסברא דמשלוח מנות צ"ל דוקא ע"י שליח (ראה שד"ח אסיפת דינים מערכת פורים סוס"ו).

40) ב"מ לח, א.

41) ראה פרש"י שם: חביבה עליו ע"י שעמל כו'.

ובמילא מתגלים אצלו כחות נעלמים וכו').

ח. אלא שמ"מ מסקנת הגמ' היא "הא דר"א ברותא היא", כי אע"פ שיש מעלה בהרגשת מציאות השליח, אין זה סותר ח"ו לענין "שלוחו של אדם כמותו", שה־שליח צ"ל בטל אל המשלח.

הסברת הענין:

זה גופא שצ"ל מציאות של שליח (נפרד מהמשלח), ה"ז גופא רק מפני שזהו רצון ותענוג המשלח — כי דוקא ע"ז "נחת[42] רוח לפני שאמרתי ונעשה רצוני".

ומזה מובן, שבעומק הענין, מציאותו של השליח (אינה מציאות בפ"ע, אלא היא) מתאחדת עם מציאותו של המשלח להיות מציאות אחת.

[ואדרבה — זה גופא הוא החידוש ב־ענין השליחות, שהשליח צ"ל איש בר דעת בפני עצמו (ולא קטן[43]), שנמסר לו כחו ותוקפו של המשלח, ומ"מ כל כחו (בענין השליחות) קאתי מכח המשלח].

ונמצא, שאין כאן דרגא ואופן בשלי־חות שהשליח נשאר (באמת) מציאות בפני עצמו, אלא דבר זה (שהשליח צ"ל מציאות בפני עצמו) הוא פרט נוסף ב־ענין השליחות (דשלוחו של אדם כמו־תו), שכדי שיושלם רצון המשלח כדבעי צ"ל מעשה השליחות נעשה על ידי מציאות השליח (עד שמרגיש את עצמו כבעל הדבר).

וזהו גם הרמז בלשון חז"ל (הנ"ל) "אדם רוצה בקב שלו מתשעה קבים של חבירו":

"אדם" ו"חבירו" קאי על ישראל ו־הקב"ה ("ריעך . . זה הקב"ה"[44]), שעל ידי שניהם יחד ישנם עשרה קבים, ה־מורה על שלימות (דעשר הוא מספר השלם[45]).

וכדי להגיע לשלימות זו צ"ל החיבור דה"קב שלו" של האדם וה"תשעה קבים של חבירו" — כלומר, מחד גיסא צ"ל יגיעת האדם, שבזה מרגיש שזהו שלו ("קב שלו"), וביחד עם זה צריך להכיר שכל עבודתו (כולל זה שיש "קב שלו") היא בשביל "חבירו", וע"י צירוף שניהם יחדיו[46] — ישנם כל העשרה קבים.

(משיחות כ"ק מנ"א תשמ"ה,
כ"א מנ"א תשד"מ)

---

42) ספרי (ורש"י) פינחס כח, ח. ובכ"מ.

43) להעיר מהא דקטן עושה על דעת גדול ה־עומד על גביו (גיטין כג, ע"א. ועוד. וראה אנציקלופדי' תלמודית ערך חש"ו ס"ה. וש"נ).

44) שמו"ר ר"פ כז. רש"י ד"ה דעלך שבת לא, א.

45) ראה ראב"ע שמות ג, טו. פרדס ש"ב.

46) ע"ד תורת ההי"מ (אור תורה מה, ד ואילך) שישראל והקב"ה הם כמו "שתי חצאי צורות", ד"כשיתדבקו יחד נעשה צורה שלימה".

ולהעיר ממשנ"ת בביאוה"ז לאדהאמ"צ (בשלח מג, ג) דיש הנברא ויש האמיתי חד הם. ע"ש.